

Nghiên cứu dịch chuyển dân cư đến các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương

Research on population migration to Dong Nai and Binh Duong provinces

> NCS NGUYỄN HỮU TÂN¹, THS LÊ KHÁNH LINH²

¹ Công ty TNHH Đầu tư xây dựng và kiến trúc Donahouse; Email: xdphukienhung@gmail.com

² Chi nhánh Tổng công ty Thái Sơn tại Hà Nội; Email: lekhanhlinh.gts@gmail.com

TÓM TẮT

Bài báo phân tích tác động và giải pháp chủ động trong việc đầu tư các chung cư cao tầng thương mại đáp ứng cho việc dịch chuyển dân cư đến các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương, trong bối cảnh áp lực đô thị hóa tăng cao. Sử dụng dữ liệu thống kê và phương pháp phân tích đa nguồn, nghiên cứu nhấn mạnh sự cần thiết của dịch chuyển dân cư như một biện pháp giảm bớt áp lực đô thị và thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội cho cả khu vực. Đề xuất các biện pháp quản lý bao gồm phát triển cơ sở hạ tầng, chính sách hỗ trợ nhà ở và phát triển cộng đồng tại các đô thị. Nghiên cứu cho thấy dịch chuyển dân cư không chỉ giảm bớt áp lực đô thị ở TP.HCM mà còn góp phần vào sự phát triển bền vững của cả khu vực, đồng thời đề xuất một chiến lược phối hợp và toàn diện cho việc quản lý và khuyến khích dịch chuyển dân cư một cách hiệu quả.

Từ khóa: Đô thị lân cận; Đồng Nai; Bình Dương; dịch chuyển dân cư.

ABSTRACT

This article analyzes the impact and solutions for population migration to provinces such as Dong Nai and Binh Duong, amidst increasing urbanization pressures. Using statistical data and multi-source analysis methods, the study emphasizes the necessity of population migration as a measure to alleviate urban pressures and promote socio-economic development for the entire region. Proposed management measures include infrastructure development, housing support policies, and community development in satellite towns. The research concludes that population migration not only alleviates urban pressures in Ho Chi Minh City but also contributes to the sustainable development of the entire region. It suggests a comprehensive and coordinated strategy for effective management and encouragement of population migration.

Keywords: Satellite cities; Dong Nai province; Binh Duong province; population migration.

1. GIỚI THIỆU

Trong thập kỷ gần đây, khu vực miền Nam, đặc biệt là TP.HCM đã chứng kiến sự tăng đột biến về dân số và áp lực đô thị hóa, đặt ra nhiều thách thức về cơ sở hạ tầng, môi trường sống và phát triển kinh tế. Hiện tượng dịch chuyển dân cư cơ học đến các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương, trở thành giải pháp quan trọng giúp giảm áp lực đô thị hóa và thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội cho khu vực lân cận. Bài nghiên cứu đã phân tích nguyên nhân và hậu quả của hiện tượng dịch chuyển dân cư, đề xuất biện pháp quản lý hiệu quả và đảm bảo sự phát triển bền vững cho các đô thị vệ tinh của TP.HCM. Nghiên cứu sử dụng dữ liệu thống kê và phân tích đa nguồn, bao gồm các nghiên cứu trước và dữ liệu điều tra mới.

Dịch chuyển dân cư sang các địa phương lân cận giúp giảm áp lực đô thị hóa của TP.HCM do sự gia tăng dân số và phát triển đô thị nhanh chóng và tạo cơ hội kinh tế cho các địa phương lân cận. Để khuyến khích dịch chuyển, cần tạo môi trường kinh doanh thuận lợi và phát triển cơ sở hạ tầng ở các tỉnh lân cận. Tuy nhiên, để đảm bảo bền vững, cần sự điều chỉnh chặt chẽ từ chính quyền và hợp tác chặt chẽ giữa các tỉnh.

Nghiên cứu này không chỉ cần thiết mà còn quan trọng cho sự phát triển bền vững. Hiểu rõ về yếu tố ảnh hưởng giúp chính quyền

đưa ra chính sách và quy hoạch hợp lý, tối ưu hóa lợi ích cho các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương.

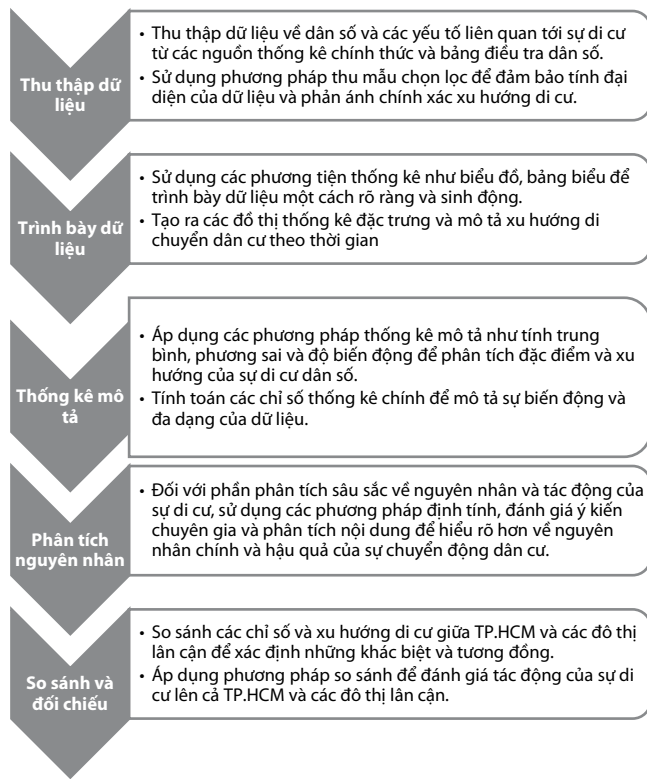
2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Phân tích số liệu thống kê

Thu thập và phân tích số liệu thống kê liên quan đến dân số và xu hướng dịch chuyển dân cư [1, 2] từ TP.HCM đến các đô thị lân cận trong khoảng thời gian được quan tâm.

Bài báo đã sử dụng các công cụ thống kê, bao gồm bảng biểu và biểu đồ, để trình bày và phân tích chi tiết về quy mô và đặc điểm của dịch chuyển dân cư [3]. Đồng thời, đã áp dụng các phương pháp thống kê mô tả như trung bình, phương sai và độ biến động để hiểu rõ hơn về đặc điểm và xu hướng của hiện tượng này.

Nghiên cứu này nhằm mục đích cung cấp thông tin đáng tin cậy và chi tiết cho cộng đồng nghiên cứu về sự thay đổi trong mô hình dân cư giữa TP.HCM và các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương. Bằng việc mô phỏng số liệu [4] góp phần vào việc hiểu rõ hơn về sự phát triển và tương tác giữa các khu vực đô thị trong ngữ cảnh của quá trình dịch chuyển dân cư.

Hình 1. Quy trình phân tích dữ liệu

Đánh giá tác động của dịch chuyển dân cư đối với cơ sở hạ tầng kỹ thuật và xã hội ở các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương

Từ việc thực hiện cuộc điều tra và khảo sát trên địa bàn các tỉnh Đồng Nai, Bình Dương, nghiên cứu nhằm đánh giá tác động của dịch chuyển dân cư đối với cả cơ sở hạ tầng kỹ thuật và xã hội. Phương pháp nghiên cứu sử dụng công nghệ GIS [5], kết hợp với sự tham gia của các chuyên gia và cơ quan chức năng để thu thập ý kiến đa chiều và thông tin chi tiết về bối cảnh của sự dịch chuyển dân cư.

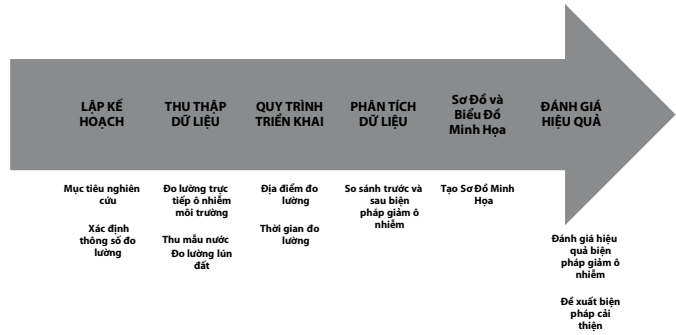
Hình 2. Quy trình đánh giá tác động

Trong quá trình thu thập dữ liệu, nghiên cứu không chỉ mô tả và phân tích mà còn áp dụng phương pháp phân tích SWOT [6] để đánh giá tổng thể tình hình. Điều này giúp làm rõ điểm mạnh và điểm yếu của cơ sở hạ tầng kỹ thuật và xã hội tại hai tỉnh Đồng Nai, Bình Dương dưới áp lực của di cư dân số đến hai tỉnh. Nghiên cứu tập trung đánh giá cơ hội và thách thức mà sự dịch chuyển này tạo ra, là cơ sở để xuất các giải pháp quản lý và phát triển hữu ích và hiệu quả.

Đo lường ảnh hưởng của việc giảm ô nhiễm môi trường

Thu thập dữ liệu về mức độ ô nhiễm môi trường tại các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương được thực hiện trước và sau khi triển khai các biện pháp giảm ô nhiễm. Phương pháp nghiên cứu sử dụng các kỹ thuật đo lường trực tiếp và phân tích dữ liệu thống kê để đánh giá tác động của những biện pháp này đối với môi trường đô thị.

Việc này giúp xác định rõ hơn về sự thay đổi trong mức độ ô nhiễm môi trường không khí, nước thải, rác thải,... từ đó cung cấp cơ sở dữ liệu chất lượng và chi tiết, đồng thời hỗ trợ quyết định về các biện pháp bảo vệ môi trường và quản lý đô thị.

Hình 3. Quy trình đo lường ảnh hưởng

Phân tích tác động tích cực của dịch chuyển dân cư đối với phát triển kinh tế của các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương

Để đánh giá tác động của di cư dân số từ TP.HCM đối với cơ sở hạ tầng và xã hội, đội ngũ nghiên cứu đã tiến hành cuộc điều tra và khảo sát trên địa bàn hai tỉnh Đồng Nai và Bình Dương. Sử dụng phương pháp phỏng vấn và phân tích SWOT, thu thập ý kiến từ chuyên gia và cơ quan chức năng để đánh giá điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức của tình hình di cư dân số. Phương pháp này không chỉ mang lại thông tin chi tiết mà còn làm nổi bật sự ảnh hưởng của di cư đối với cơ sở hạ tầng [8, 9] và xã hội.

Hình 4. Quy trình phân tích tác động tích cực sự dịch chuyển cư dân đối với nền kinh tế

3. KẾT QUẢ

Tình hình và xu hướng dịch chuyển dân cư từ TP.HCM sang các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương

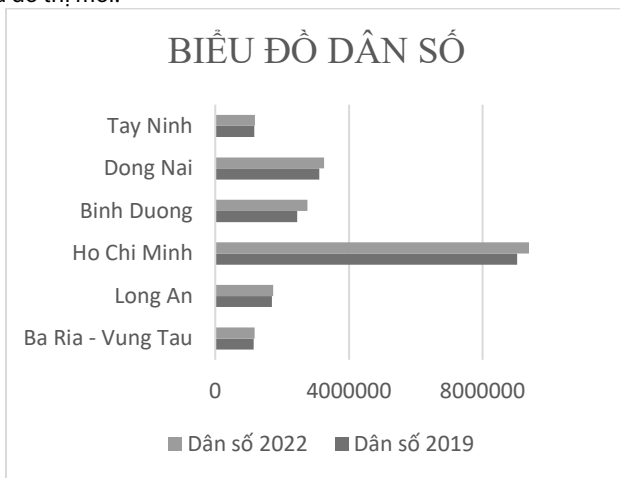
Hình 5. Hiện trạng dân số năm 2019

Kết quả nghiên cứu cho thấy rằng tình hình dịch chuyển dân cư từ TP.HCM sang các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương đã có những xu hướng đáng chú ý. Dữ liệu thống kê cho thấy sự gia tăng không kiểm soát của dân số tại TP.HCM đã tạo ra áp lực đô thị hóa lớn, đặt ra nhu cầu cần thiết về việc tìm kiếm giải pháp dịch chuyển dân cư. Xu hướng này được thấy rõ qua sự tăng cường quy mô dân số ở các đô thị lân cận, điển hình là Đồng Nai và Bình Dương, trong khoảng thời gian nghiên cứu (2019 - 2022).

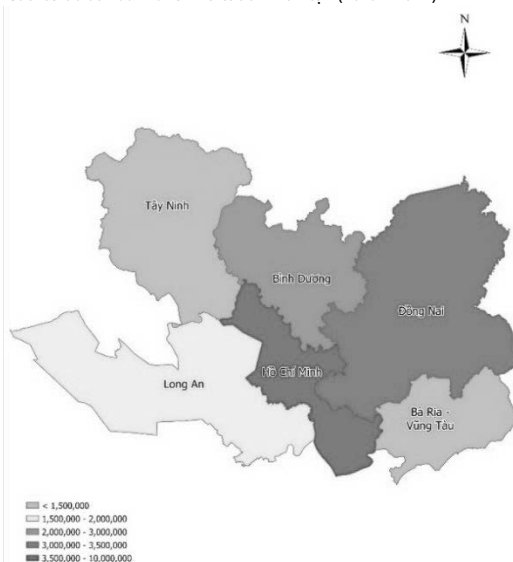
Người dân TP.HCM đang chuyển hướng sang các khu vực lân cận để tìm kiếm không gian sống rộng lớn hơn và chất lượng cuộc sống tốt hơn do tình trạng quá tải và ô nhiễm tại TP.HCM. Các khu vực đô thị lân cận như Đồng Nai và Bình Dương đang phát triển mạnh với các khu công nghiệp, tất nhiên những dự án nhà ở, tiện ích và cơ sở hạ tầng giao thông được cải thiện, chi phí sinh hoạt rẻ hơn, thu hút sự quan tâm của người dân và các nhà đầu tư.

Đồng Nai và Bình Dương được coi là các đô thị lân cận tiêu biểu với sự phát triển của nhiều khu công nghiệp và dự án cơ sở hạ tầng quan trọng như Cảng hàng không quốc tế Long Thành và nhiều tuyến đường cao tốc, đường sắt kết nối vùng.

Bình Dương cũng không kém cạnh với việc hình thành nhiều khu công nghiệp và đô thị mới như Bàu Bàng, thu hút đầu tư lớn từ trong và ngoài nước, đặt mục tiêu trở thành trung tâm công nghiệp và đô thị mới.

Hình 6. Biểu đồ dân số TP.HCM và các tỉnh lân cận (2019 - 2022)

Hình 7. Hiện trạng dân số năm 2022

TP.HCM và các địa phương lân cận đã cung cấp nhiều cơ hội mới cho cư dân cũng như các nhà đầu tư.

Hiện trạng dân số thấy rõ sự tăng trưởng dân số ở các đô thị lân cận, trong khi dân số TP.HCM có phần giảm nhẹ. Điều này phản ánh xu hướng dịch chuyển dân cư từ thành phố lớn sang các khu vực lân cận, mang lại cơ hội và thách thức mới cho cả cơ sở hạ tầng và xã hội của các khu vực này.

Đánh giá ảnh hưởng của dịch chuyển dân cư đến, đối với cơ sở hạ tầng và xã hội của hai tỉnh Đồng Nai và Bình Dương

Khi dân cư dịch chuyển sang các đô thị như các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương, áp lực lên hệ thống giao thông, cung cấp nước, xử lý chất thải và các dịch vụ công khác của hai tỉnh Đồng Nai và Bình Dương cũng tăng lên. Điều này cho thấy hai tỉnh Đồng Nai và Bình Dương cần chủ động, tập trung vào việc cải thiện và nâng cấp cơ sở hạ tầng hiện có và phát triển các dự án mới một cách bền vững hơn. Các đô thị lân cận như Bình Dương và Đồng Nai chứng kiến sự tăng trưởng dân số, thúc đẩy phát triển kinh tế qua việc tăng cầu về nhà ở, dịch vụ y tế, và các dịch vụ khác. Sự phát triển này không chỉ tạo ra việc làm mà còn góp phần vào tăng trưởng kinh tế tổng thể của khu vực.

Các đô thị lân cận giúp nâng cao chất lượng sống, giảm áp lực quá tải về nhà ở và cơ sở hạ tầng cho TP.HCM, mang lại cơ hội cho người dân sống trong môi trường ít ô nhiễm hơn, không gian rộng rãi hơn và có quy hoạch tốt hơn. Điều này nâng cao chất lượng sống cho cư dân cả trong và ngoài thành phố. Thách thức khi quản lý và phát triển đô thị ở các đô thị lân cận đòi hỏi phải có một kế hoạch thông minh để xây dựng và cải thiện cơ sở hạ tầng. Điều này bao gồm việc đáp ứng các nhu cầu ngày càng tăng về nhà ở, giao thông, giáo dục, y tế, và các dịch vụ khác. Để làm điều này, cần có sự hợp tác chặt chẽ giữa các cơ quan quản lý và một chiến lược dài hạn để phát triển đô thị một cách hiệu quả.

Dịch chuyển dân cư tạo ra những thách thức và cơ hội trong lĩnh vực xã hội, bao gồm cả việc tích hợp vào cộng đồng, giáo dục, và dịch vụ y tế. Để giải quyết những thách thức này và tận dụng cơ hội, cần thiết lập các chính sách cụ thể để đảm bảo rằng những người mới di cư có thể hòa nhập vào cộng đồng một cách thuận lợi, đồng thời duy trì và phát triển văn hóa địa phương, tạo nên một xã hội đa dạng và bền vững.

Nhìn chung, dân cư từ TP.HCM chuyển sang các đô thị lân cận là sự tất yếu, các đô thị lân cận sẽ đối mặt với nhiều thách thức và cơ hội trong quá trình phát triển. Quản lý và phát triển cơ sở hạ tầng một cách hiệu quả, cũng như đáp ứng các nhu cầu xã hội và kinh tế của cư dân, sẽ quyết định sự thành công của quá trình dịch chuyển dân cư nhằm cải thiện chất lượng cuộc sống và tạo ra một hệ thống đô thị bền vững.

Đóng góp tích cực của dịch chuyển lao động chất lượng cao cho phát triển kinh tế của các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương

Đại dịch, khủng hoảng, chiến tranh đã phần nào làm ảnh hưởng đến kinh tế Việt Nam. Các nhà đầu tư trong nước, nước ngoài đã có lại cơ cấu sản xuất, trước mắt thu nhập của người dân ở TP.HCM bị ảnh hưởng. Trong khi đó, các yêu cầu sinh hoạt tối thiểu của người dân vẫn phải đáp ứng, điều đó là động lực cho người dân phải chuyển sang các đô thị vệ tinh có chi phí sinh hoạt, chi phí nhà ở,...thấp hơn, kéo theo lượng lao động cũng chuyển theo về các đô thị vệ tinh, trong đó tất yếu có lượng lao động chất lượng cao.

Dịch chuyển lao động chất lượng cao từ TP.HCM sang các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương đã chứng minh là một động lực quan trọng cho phát triển kinh tế của những khu vực này, qua việc cung cấp một nguồn lực lao động dồi dào, thúc đẩy đầu tư và đa dạng hóa nền kinh tế địa phương. Sự dịch chuyển này không chỉ giảm bớt áp lực về dân số và cơ sở hạ tầng cho TP.HCM mà còn mang lại cơ hội phát triển mới cho các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương thông qua việc

kích thích nhu cầu về nhà ở, dịch vụ và thương mại, từ đó thúc đẩy tăng trưởng kinh tế địa phương.

Nguồn nhân lực dồi dào từ TP.HCM đã góp phần vào việc phát triển nguồn lực lao động chất lượng cao ở các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương, hỗ trợ sự phát triển của các ngành công nghiệp và dịch vụ mới, bao gồm công nghệ thông tin, sản xuất và chế biến, dịch vụ tài chính, và du lịch. Điều này tạo ra một lực lượng lao động đa dạng và linh hoạt, có khả năng đáp ứng nhu cầu của thị trường lao động địa phương và quốc tế, từ đó góp phần vào việc nâng cao năng suất lao động và tăng trưởng kinh tế. Bên cạnh đó, sự gia tăng dân số cũng thúc đẩy nhu cầu về nhà ở và các dịch vụ liên quan, như giáo dục, y tế, và giải trí, đòi hỏi phải có sự đầu tư mạnh mẽ vào cơ sở hạ tầng và dịch vụ công. Điều này không chỉ tạo ra việc làm trong quá trình xây dựng mà còn trong quản lý và vận hành cơ sở hạ tầng và dịch vụ sau này, từ đó góp phần vào việc giảm tỷ lệ thất nghiệp và tăng cường an sinh xã hội. Hơn nữa, sự dịch chuyển dân cư tạo ra một thị trường tiêu dùng lớn hơn, khuyến khích sự phát triển của các ngành công nghiệp tiêu dùng và dịch vụ, bao gồm bán lẻ, giải trí, và ẩm thực, từ đó thúc đẩy sự đa dạng hóa kinh tế và tạo điều kiện cho sự phát triển bền vững.

Sự dịch chuyển dân cư từ TP.HCM sang các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương đã mang lại những đóng góp tích cực và quan trọng cho phát triển kinh tế của các khu vực này, thông qua việc tăng cường nguồn lực lao động, thúc đẩy đầu tư vào cơ sở hạ tầng và dịch vụ, và mở rộng thị trường tiêu dùng. Điều này yêu cầu sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền các cấp và các bên liên quan để tối ưu hóa lợi ích và đảm bảo một mô hình phát triển kinh tế bền vững.

Đóng góp cho việc chỉnh trang và quản lý đô thị

Qua thực tiễn phản ánh, các đô thị lớn như Hà Nội, Hải Phòng, TP.HCM,...cũng vẫn còn các xóm nghèo được xây dựng tự phát, không giấy phép trên đất nông nghiệp, đất cây xanh, hành lang kênh rạch,...mà hiện tại chính quyền các đô thị rất khó giải quyết. Các tỉnh Đồng Nai, Bình Dương cũng tương tự, trải qua quá trình phát triển đô thị chắc chắn cũng gặp các trường hợp tương tự. Điều này là bài học thực tiễn cho các đô thị công nghiệp hình thành sau, do vậy chính quyền đô thị cần có sự chuẩn bị tốt trong công tác quản lý đô thị bằng việc làm tốt công tác quy hoạch, có sự chuẩn bị về nhà ở, nhà cho người thu nhập thấp, nhà chung cư cao tầng, hạ tầng kỹ thuật giao thông vận tải, cung cấp điện nước,...Việc dự đoán, quy hoạch tốt và các kế hoạch chuẩn bị chu đáo sẽ là cơ sở cho các đô thị phát triển bền vững.

4. KẾT LUẬN

Sự dịch chuyển dân cư từ TP.HCM và các địa phương lân cận đến các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương là một chiến lược dài hạn nhằm giải quyết các vấn đề về lao động, lao động chất lượng cao, cũng là một xu hướng mà người dân tự thay đổi môi trường sống của mình, giải thích các bức bách về môi trường, về cơi bỏ không gian chật chội của đô thị. Nghiên cứu đã chỉ ra rằng, có thể phân bổ nguồn lực một cách hiệu quả hơn và tạo điều kiện cho sự phát triển của các đô thị lân cận bởi sự di dân cơ học. Điều này không chỉ giúp cải thiện chất lượng cuộc sống cho người dân mà còn đóng góp vào sự phát triển bền vững của cả khu vực.

Các biện pháp hỗ trợ quá trình này cần được chuẩn bị một cách cẩn thận và toàn diện, từ việc xây dựng cơ sở hạ tầng phù hợp đến việc triển khai chính sách hỗ trợ nhà ở và phát triển cộng đồng. Đặc biệt, sự tạo ra một môi trường sống chất lượng cao ở các đô thị lân cận sẽ không chỉ khuyến khích dịch chuyển dân cư mà còn góp phần vào việc tạo dựng những cộng đồng phát triển bền vững.

Cuối cùng, việc áp dụng các chính sách và quy hoạch thông minh, chủ động đón đầu trên cơ sở đòi hỏi ngày càng cao của người dân, là yếu tố quan trọng để đảm bảo rằng mọi hoạt động phát triển đều được thực hiện một cách có tổ chức và hiệu quả, phù hợp với quy luật. Phân định rõ ràng vai trò và chức năng của từng đô thị lân cận, cùng với việc phát triển khu vực một cách đồng bộ và liên kết, sẽ đảm bảo rằng dịch chuyển dân cư mang lại lợi ích tối đa cho cả khu vực. Bên cạnh đó, khuyến khích công nghiệp hóa ở các đô thị lân cận cũng là một yếu tố quan trọng để tăng cường động lực phát triển kinh tế, góp phần vào sự phát triển đồng đều của cả khu vực.

Như vậy, thông qua việc áp dụng các biện pháp và chính sách phù hợp, việc dịch chuyển dân cư có thể được quản lý một cách hiệu quả, từ đó đóng góp vào mục tiêu phát triển bền vững và cân bằng của TP.HCM cũng như các tỉnh Đồng Nai và Bình Dương.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Thảo, Đ.T.P., M.V. Sỹ, and N.V. Lợi, Kết hợp dữ liệu thống kê dân số và tư liệu viễn thám thành lập bản đồ phân bố dân cư. *Tạp chí Khoa học Đo đạc và Bản đồ*, 2018(36): p. 52-58.
2. Morgan, G.A. and R.J. Harmon, Data collection techniques. *Journal-American Academy Of Child And Adolescent Psychiatry*, 2001. 40(8): p. 973-976.
3. Thủy, Đ.T.T., et al., Nghiên cứu thử nghiệm tích hợp dữ liệu thống kê dân số, nhà ở với dữ liệu nền địa lý cho tỉnh Thanh Hóa đáp ứng nhu cầu quản lý, quy hoạch của tỉnh. *Tạp chí Khoa học Đo đạc và Bản đồ*, 2022(51): p. 30-39.
4. In, J. and S. Lee, Statistical data presentation. *Korean journal of anesthesiology*, 2017. 70(3): p. 267-276.
5. PHIN, T., Ứng dụng GIS trong quy hoạch xây dựng.
6. Lê Thị Mai, H., Ứng dụng swot phân tích đặc điểm người cao tuổi tại thành phố đồng hới từ góc nhìn công tác xã hội. 2017.
7. Tuấn-ThS, T.Đ.D.A., N.T.T.T.N. Thị, and N. Ngọc, Báo cáo Hiện trạng và Đề xuất Giải pháp.
8. Quang, H., Thách thức trong công tác phát triển hạ tầng đô thị. 2022.
9. Nguyệt, P.T.B., PPP-Lời giải cho bài toán vốn để phát triển cơ sở hạ tầng giao thông đô thị tại TP.HCM. *Tạp chí Phát triển và Hội nhập*, 2013.